На основу члана 6а Уредбе о начину и модалитетима израчунавања трошкова који су настали као директан резултат саобраћања воза („Службени гласник РС”, бр. 48/19, 149/20, 102/21, 134/22 и 107/23),

Дирекција за железнице доноси

УПУТСТВО

о поједностављеној контроли обрачуна цене приступа инфраструктури и колосецима који повезују са услужним објектима

Предмет

Члан 1.

Овим упутством ближе се уређују услови за примену поједностављене контроле обрачуна цене приступа железничкој инфраструктури и колосецима који повезују са услужним објектима (у даљем тексту: цене приступа), поступак након утврђивања испуњености услова за спровођење поједностављене контроле, укључујући врсте података, обрачуна и пратећих информација које управљач инфраструктуре доставља Дирекцији за железнице (у даљем тексту: Дирекција) уз захтев за измену цена у случају промене околности које утичу на њихову висину, као и доношење мишљења Дирекције о ценама приступа на основу спроведене поједностављење контроле (у даљем тексту: Мишљење).

Поједностављена контрола

Члан 2.

Поједностављена контрола је поступак којим Дирекција проверава обрачун цене приступа када су испуњени услови за њену примену утврђени Уредбом о начину и модалитетима израчунавања трошкова који су настали као директан резултат саобраћања воза („Службени гласник РС“, бр. 48/19, 149/20, 102/21, 134/22 и 107/23) (у даљем тексту: Уредба) и овим упутством.

Поједностављена контрола заснива се на провери испуњености услова за њену примену, као и на провери примене методологије обрачуна цене приступа у складу са Уредбом о методологији за утврђивање цене приступа јавној железничкој инфраструктури и пружање услуга („Службени гласник РС“, бр. 118/2025).

Провера испуњености услова за примену поједностављене контроле, као и спровођење поступка поједностављене контроле, врши се на основу података, обрачуна и пратећих информација за све године референтног периода као и просечне вредности за одабрани референтни период које управљач инфраструктуре доставља уз захтев за измену цена, у складу са чланом 20. став 5. Закона о железници („Службени гласник РС“, бр. 41/2018 и 62/2023).

Захтев из става 3. овог члана садржи податке, обрачуне и пратеће информације у форми која је утврђена Прилогом овог упутства, а нарочито:

1. Трошкови одржавања по секторима/центрима (у РСД) (Табела 1а) и Трошкови обнове (у РСД) (Табела 1б);
2. Директни трошкови по делатностима и групама пруга (у РСД) (Табела 2а) и директни трошкови по делатностима и проценти учешћа поједине делатности у директним трошковима (у РСД) (Табела 2б);
3. Остварени возни километри и брутотонски километри по врстама саобраћаја и групама пруга (Табела 3);
4. Директни трошкови обрачунати као производ просечних директних јединичних трошкова и оствареног обима саобраћаја по делатностима и групама пруга (у РСД) (Табела 4);
5. Просечни јединични трошкови након примене коефицијента корекције и коефицијената умањења/додатка према врстама саобраћаја и групама пруга (у РСД) (Табела 5а) и цена по возном километру за референтни воз масе 1000 тона, разврстане по групама пруга и врстама саобраћаја (у РСД) (Табела 5б);
6. Просечни јединични трошкови пре примене коефицијента корекције и коефицијената умањења/додатка према врстама саобраћаја и групама пруга (у РСД) (Табела 6);
7. Примењени коефицијенти корекције по групама пруга (Табела 7);
8. Образложење начина примене и обрачуна коефицијената корекције цена приступа, укључујући коефицијенте додатка и умањења цена, уколико се примењују;
9. Образложење репрезентативности изабраног референтног периода.

Услови за примену поједностављене контроле

Члан 3.

Дирекција може применити поједностављену контролу ако су просечни директни трошкови на нивоу целе мреже у референтном периоду, у складу са чланом 3. став 1. Уредбе, мањи или једнаки од 15% укупних просечних трошкова одржавања и обнове, односно мањи или једнаки збиру 10% просечних трошкова одржавања и 20% трошкова обнове у референтном периоду.

Сматра се да је услов из става 1. овог члана испуњен ако је:

$$DT \leq 0{,}15 \cdot (T_{od} + T_{ob})$$

или

$$DT \leq 0{,}1 \cdot T_{od} + 0{,}2 \cdot T_{ob}$$

где је:

Г – укупна вредност просечних директних трошкова који су настали као резултат саобраћања воза на нивоу целе мреже у референтом периоду,

T_{od} – укупна просечна вредност трошкова одржавања у референтном периоду,

T_{ob} – укупна просечна вредност трошкова обнове у референтном периоду.

Дирекција може применити поједностављену контролу и ако је укупна вредност директних трошкова у референтном периоду, утврђена као производ просечних директних јединичних трошкова из члана 6. Уредбе и одговарајућег обима саобраћаја израженог у возним и брутотонским километрима, мања или једнака 15% укупних просечних трошкова одржавања и обнове, односно мања или једнака збиру 10% просечних трошкова одржавања и 20% просечних трошкова обнове у референтном периоду.

Сматра се да је услов из става 3. овог члана испуњен ако је:

$$DJT \leq 0{,}15 \cdot (T_{od} + T_{ob})$$

или

$$DJT \leq 0{,}1 \cdot T_{od} + 0{,}2 \cdot T_{ob}$$

где је:

DJT – просечна укупна вредност производа директних јединичних трошкова и оствареног обима саобраћаја у референтном периоду,

T_{od} – укупна просечна вредност трошкова одржавања у референтном периоду,

T_{ob} – укупна просечна вредност трошкова обнове у референтном периоду.

Члан 4.

Дирекција може применити поједностављену контролу ако просечни директни трошкови по возном километру након примене коефицијента корекције референтног воза масе 1000 тона не прелазе вредност од 2 евра у ценама из 2005. године у динарској противвредности.

Вредност из става 1. овог члана прерачунава се у цене из 2005. године применом кумулативне стопе инфлације од базне године, коју објављује Републички завод за статистику.

Изузетно од става 2. овог члана, ако просечни директни трошкови по возном километру након примене коефицијента корекције референтног воза масе 1000 тона, изражени у текућим ценама, не прелазе динарску противвредност од 2 евра за утврђени референтни период, није потребно вршити прерачун вредности у цене из 2005. године.

Члан 5.

Услови из чл. 3. и 4. овог упутства примењују се независно један од другог.

Поједностављена контрола примењује се ако је испуњен најмање један од услова из чл. 3. и 4. овог упутства.

Поступак након доказивања испуњености услова за примену поједностављене контроле

Члан 6.

У случају утврђивања испуњености услова из чл. 3. и 4. овог упутства, Дирекција спроводи поступак поједностављене контроле.

Поступак поједностављене контроле спроводи се на основу захтева из члана 2. став 4. овог упутства, на основу којег Дирекција утврђује усклађеност обрачуна цене приступа са одредбама Уредбе о методологији за утврђивање цене приступа јавној железничкој инфраструктури и пружање услуга („Службени гласник РС“, бр. 118/2025), као и оправданост избора референтног периода и правилност примене коефицијената корекције цена приступа, укључујући коефицијенте додатка и умањења цена.

Дирекција може, у оквиру поступка поједностављене контроле, захтевати допуну захтева из члана 2. став 4. овог упутства достављањем додатних релевантних података, као и проверити и друге елементе од значаја за утврђивање усклађености обрачуна са Уредбом и овим упутством, уколико је то неопходно за правилно утврђивање чињеничног стања.

Управљач инфраструктуре је дужан да податке из става 3. овог члана достави у року који не може бити дужи од пет радних дана од дана пријема захтева Дирекције.

Члан 7.

Након спроведеног поступка поједностављене контроле, Дирекција доноси Мишљење у року од два месеца од дана пријема захтева управљача инфраструктуре за давање мишљења.

Мишљење из става 1. овог члана садржи приказ поступка утврђивања испуњености услова за примену поједностављене контроле, као и основне закључке спроведеног поступка.

Ступање на снагу

Члан 8.

Ово упутство ступа на снагу у року од 8 дана од дана објављивања на огласној табли Дирекције.

Упутство се објављује на званичној интернет страници Дирекције након ступања на снагу.

Број: 004969077 2026 12500 002 000 340 003
У Београду дана 12. новембра 2026. године

в.д. директора

Александар Адамовић

ПРИЛОГ

Табела 1а. Трошкови одржавања по секторима/центрима (у РСД)

Сектор/Центар	Трошкови одржавања			Просек
	Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)	
Укупно				

Табела 1б. Трошкови обнове (у РСД)

Опис	Трошкови обнове			Просек
	Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)	
Вредност обнове елемената железничке инфраструктуре				

Табела 2а. Директни трошкови по делатностима и групама пруга (у РСД)

Сегментација мреже	Опис укупних директних трошкова	Укупни директни трошкови			Просек
		Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)	
Група 1	Директни трошкови грађевинског одржавања				
	Директни трошкови електротехничког одржавања				
	Директни трошкови управљања саобраћајем				
	Директни трошкови комуникација, телекомуникација и слабе струје				
Група 2	Директни трошкови грађевинског одржавања				
	Директни трошкови електротехничког одржавања				
	Директни трошкови управљања саобраћајем				
	Директни трошкови комуникација, телекомуникација и слабе струје				
Група 3	Директни трошкови грађевинског одржавања				
	Директни трошкови електротехничког одржавања				
	Директни трошкови управљања саобраћајем				
	Директни трошкови комуникација, телекомуникација и слабе струје				
Укупно					

абела 2б. Директни трошкови по делатностима и проценти учешћа поједине делатности у директним трошковима (у РСД)

Делатности	Укупни директни трошкови			Просек	Проценти просека
	Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)		
Грађевинско одржавање					
Електротехничко одржавање					
Управљање саобраћајем					
Комуникација, телекомуникација и слаба струја					
Укупно					

Табела 3. Остварени возни километри и брутотонски километри по врстама саобраћаја и групама пруга

Сегментација мреже	Опис	Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)	Просек
Група 1	Остварени возни километри путнички саобраћај				
	Остварени брутотонски километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - возни километри теретни саобраћај				
	Остварени брутотонски километри теретни саобраћај				
Група 2	Остварени возни километри путнички саобраћај група 2				
	Остварени брутотонски километри путнички саобраћај				
	Остварени возни километри теретни саобраћај				
	Остварени брутотонски километри теретни саобраћај				
Група 3	Остварени возни километри путнички саобраћај				
	Остварени брутотонски километри путнички саобраћај				
	Остварени возни километри теретни саобраћај				
	Остварени брутотонски километри теретни саобраћај				

абела 4. Директни трошкови обрачунати као производ просечних директних јединичних трошкова и оствареног обима саобраћаја по делатностима и групама пруга (у РСД)

Сегментација мреже	Опис укупних директних трошкова	Укупни директни трошкови			Просек
		Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)	
Група 1	Директни трошкови грађевинског одржавања				
	Директни трошкови електротехничког одржавања				
	Директни трошкови управљања саобраћајем				
	Директни трошкови комуникација, телекомуникација и слабе струје				
Група 2	Директни трошкови грађевинског одржавања				
	Директни трошкови електротехничког одржавања				
	Директни трошкови управљања саобраћајем				
	Директни трошкови комуникација, телекомуникација и слабе струје				
Група 3	Директни трошкови грађевинског одржавања				
	Директни трошкови електротехничког одржавања				
	Директни трошкови управљања саобраћајем				
	Директни трошкови комуникација, телекомуникација и слабе струје				
	Укупно				

Табела 5а. Просечни јединични трошкови након примене коефицијента корекције и коефицијената умањења/додатка према врстама саобраћаја и групама пруга (у РСД)

Сегментација мреже	Опис	Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)	Просек
Група 1	Јединични трошкови - возни километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - возни километри теретни саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри теретни саобраћај				
Група 2	Јединични трошкови - возни километри путнички саобраћај група 2				
	Јединични трошкови - брутотонски километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - возни километри теретни саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри теретни саобраћај				
Група 3	Јединични трошкови - возни километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - возни километри теретни саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри теретни саобраћај				

Табела 5б. Цена по возном километру за референтни воз масе 1000 тона, разврстане по групама пруга и врстама саобраћаја (у РСД)

Услов		**Цена по v-km**	**Просек**
Референтни теретни воз од 1000 тона	Група 1		
	Група 2		
	Група 3		
Референтни путнички воз од 1000 тона	Група 1		
	Група 2		
	Група 3		
Просек референтног путничког и теретног воза			

Табела 6. Просечни јединични трошкови пре примене коефицијента корекције и коефицијената умањења/додатка према врстама саобраћаја и групама пруга (у РСД)

Сегментација мреже	Опис	Година (Т-2)	Година (Т-1)	Година (Т)	Просек
Група 1	Јединични трошкови - возни километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - возни километри теретни саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри теретни саобраћај				
Група 2	Јединични трошкови - возни километри путнички саобраћај група 2				
	Јединични трошкови - брутотонски километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - возни километри теретни саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри теретни саобраћај				
Група 3	Јединични трошкови - возни километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри путнички саобраћај				
	Јединични трошкови - возни километри теретни саобраћај				
	Јединични трошкови - брутотонски километри теретни саобраћај				

Табела 7. Примењени коефицијенти корекције по групама пруга

Коефицијент корекције	**Проценат**
Пруге групе 1	
Пруге групе 2	
Пруге групе 3	
Укупно	